

Voorzitter, college en leden van de raad,

De ChristenUnie is blij dat de gemeente dankzij de Algemene reserves ook dit jaar een sluitende meerjarenbegroting wordt aangeboden. Helaas is onze financiële positie in korte tijd verslechterd, zoals we konden lezen in de aanbiedingsbrief. Er zijn een aantal flinke structurele tegenvallers vanuit Den Haag gekomen. Denk daarbij aan:

- Besluit Administratie Gebouwen voor ruim 826.000,-
- Herverdeling gemeentefonds voor ruim 334.000,-
- Korting op apparaatskosten 750.000,-
- Decentralisatie jeugdhulp voor ruim 430.000,-

Ook zien we dat diverse gemeenschappelijke regelingen onder druk komen te staan.

Voor we een reactie geven op de verschillende programma's wil de ChristenUnie het college en de collega raadsleden dank zeggen voor de constructieve samenwerking in het afgelopen jaar. De ChristenUnie wenst u dan ook allen Gods zegen toe voor nu en de komende periode.

Programma 1 Werken:

Volgend jaar staan er een aantal belangrijke onderzoeken op de planning, zoals het onderzoek 'ruimtegebruik water' in het kader van de Omgevingsvisie Buitengebied. Een belangrijk onderzoek waarin strategische afwegingen en keuzes zullen plaatsvinden. En in Bruinisse wordt er gekeken of het bedrijventerrein kan uitbreiden. Dit is een goed signaal! Als hier in deze lastige tijd behoefte aan is laat dat zien dat bedrijven zich willen vestigen of uitbreiden in onze gemeente

Een ander belangrijk onderwerp is de getijdencentrale in de Brouwersdam. We zien een goede samenwerking met onze buurgemeente Goeree-Overflakkee. Elke gemeente draagt een miljoen euro bij en ook het ministerie doet een duit in het zakje. Dit project past prima in de agenda om in 2040 energieneutraal te zijn.

Zilte landbouw zal in onze gemeente steeds meer gestalte krijgen, zowel binnen- als buitendijks. Naast het toerisme is de agrarisch sector een belangrijke pijler in onze gemeente. De ChristenUnie verwacht dan ook dat dit terug te vinden zal zijn in de Omgevingsvisie Buitengebied. De agrarische sector draagt mede bij aan het op de kaart zetten van onze streekproducten, wat weer bijdraagt aan het op de kaart zetten van onze gemeente.

Herstructurering Haringvlietplein/Boerenweg staat ook op de planning, wat de ChristenUnie opvalt is dat er vooral gekeken wordt naar de medewerking van bedrijven. Uit een onderzoek kwam naar voren dat de Boerenweg een reële optie is voor de nieuwe brandweerkazerne van Zierikzee. **Kan het college een reactie geven of deze optie ook wordt meegenomen?** Niet dat we straks voor het bedrijfsleven alles in kunnen en kruiken hebben en we weer van vooraf aan moeten beginnen voor een kazerne. Het antwoord op deze vraag is ook belangrijk voor de post Zierikzee zodat zij gericht nieuwe vrijwilligers kunnen gaan werven.

Een ander belangrijk onderzoek voor de ChristenUnie is het draagvlakonderzoek naar de effecten van de wijziging van de winkeltijdenwet. Dit is opgenomen in het collegeprogramma. De ChristenUnie hoopt met dit onderzoek meer inzicht te krijgen in de gevolgen voor kleine ondernemers.

Door de participatiewet staat er heel wat te veranderen voor met name De Zuidhoek. De ChristenUnie is er voorstander van om uitvoerende taken naar deze sociale werkvoorziening over te dragen, zoals beheer van hertenkampen en ijsbanen. Een ander punt waar de ChristenUnie de aandacht op wil vestigen is het zogenaamde Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Goed dat de gemeente dit initiatief ondersteunt maar wat veel interessanter

is: in hoeverre zijn wij als gemeente Maatschappelijk Verantwoord aan het ondernemen?
Graag een reactie van het college op deze drie zaken.

De eilandmarketing krijgt steeds meer gestalte, ook wij hebben een Band met Schouwen-Duiveland. De vraag is wel of wij dit als gemeente zelf moeten blijven doen. Het college geeft aan te kijken of dit geborgd kan worden in samenwerking met eilandelijke ondernemers en belangenorganisaties en de VVV Zeeland. Wij zien hier ook een taak liggen voor Economisch Impuls Zeeland.

Programma 2 Wonen:

Om ergens prettig te wonen zijn vooral voorzieningen van belang die in de kernen of daar in de buurt aanwezig zijn. We zien ons eiland verder vergrijzen. Dit geeft weer kansen, maar naast de vergrijzing moeten we ook niet vergeten dat we nog steeds veel jonge gezinnen hebben binnen onze gemeente. Ook daar moeten goede voorzieningen voor blijven. Die zijn er, dat is de ChristenUnie met het college eens. Lange tijd was de focus vooral op Zierikzee gericht maar zoals we al eerder aangaven bestaat onze gemeente uit meer dan alleen Zierikzee. Mochten er toch voorzieningen gaan verdwijnen en deze gebundeld gaan worden in bijvoorbeeld Zierikzee dan is het (openbaar) vervoer naar deze voorzieningen een must en zal de ChristenUnie dit ook mee laten wegen in haar besluit om een voorziening wel of niet te verplaatsen dan wel te bundelen. We zien dan ook uit naar het programma Maatschappelijke voorzieningen.

Ook in het licht dat mensen langer zelfstandig thuis moeten blijven wonen moet er gekeken worden naar het voorzieningenniveau. In dit programma lijkt de aandacht vooral naar woningen uit te gaan; vergeet de voorzieningen niet! En ook voor deze doelgroep is vervoer essentieel. Dit vraagt apart beleid, zeker voor mensen met een dementie, dit past ook in het door ons vorig jaar ingediende voorstel om in te zetten op een dementievriendelijke gemeente. Vergeet hier de mantelzorgers niet. Deze mensen verdienen veel respect. In een aantal gevallen hebben zij een tijdelijke zorgwoning in de tuin, zodat de zorgvrager toch langer zelfstandig kan blijven wonen. Voor deze zorgwoningen worden leges betaald, wat de ChristenUnie betreft eens onderzocht wat de gevolgen zijn als we deze leges afschaffen, als gemeente moeten we juist stimuleren dat mensen langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Door een zorgwoning is dit al mogelijk, we moeten daarom de mantelzorgers tegemoet komen en deze leges afschaffen.

De ChristenUnie hecht grote waarde aan het behoud van de Pontes Pieter Zeeman in Zierikzee. Er staat een investering te wachten voor de komende veertig jaar. Het is lastig om een paar jaar vooruit te kijken, laat staan veertig jaar. De ChristenUnie kiest voor nieuwbouw van de Pontes, maar er moet dan wel gekeken worden of ook andere partijen zich daar of daarbij willen vestigen. Wij denken dan vooral aan het basisonderwijs in Zierikzee, vooral de Radarscholen zouden wat ons betreft hierin actief betrokken moeten worden, gezien Obase

al een tweetal nieuwe scholen heeft. Eventueel zou besproken kunnen worden om Radar in de huidige Obase-scholen in Zierikzee te vestigen en dat Obase haar intrek neemt binnen de Pontes, gezien de aanwas voor de Pontes veelal vanuit Obase komt. Maar ook in het licht van het geactualiseerde Integrale Huisvestingsplan Onderwijs. **Is het college bereid om met deze suggestie in gesprek te gaan met het basisonderwijs en de Pontes?**

Voor ons is niet vanzelfsprekend dat de school op de huidige locatie blijft. De nieuwe stadsentree (de ontwikkelingen bij het Sas waar meer over gepraat wordt dan dat er daadwerkelijk wat gebeurt) zou ook een prachtige optie zijn, om zo dit gebied een impuls te geven, je hoeft dan ook geen tijdelijke huisvesting te regelen. **Zijn er alternatieve locaties voor het vestigen van de Pontes onderzocht? Zo niet waarom niet? Graag reactie vanuit het college.**

Wonen naar wens. Op Schouwen-Duiveland woon je op een vakantie-eiland. Nu zijn we al een paar jaar geen eiland meer, aangezien we goede verbindingen hebben met onze burens. Maar dat buiten beschouwing gelaten, is het toerisme een grote bron van inkomsten voor onze gemeente en voor onze vele recreatieondernemers.

In 2017 komt er een nota Grondbeleid. Als ChristenUnie hebben we al geruime tijd twijfel of het grondbeleid zoals we dat nu hebben wel van deze tijd is. We hebben er in het verleden flink wat geld mee verdiend, maar de laatste jaren is wel erg mager. Daarom denkt de ChristenUnie dat we een andere koers op moeten met het grondbedrijf. Waarom maken we er geen gemeentelijk winkelbedrijf van? Als gemeente kopen we strategische winkelpanden op binnen onze gemeente en deze worden voor vijf jaar verhuurd aan (startende) ondernemers. Na vijf jaar krijgt deze ondernemer de kans om het pand voor een marktconforme prijs over te nemen. Bij de verkoop geldt wel een zo genaamd kettingbeding, namelijk dat het gemeentelijk winkelbedrijf recht op eerste aankoop heeft met een paar procenten winst zodat voor lange tijd gewaarborgd is dat er redelijke prijzen voor worden gevraagd. De vraag of dit een gemeentelijke taak is vinden wij niet van belang omdat je deze vraag ook kan stellen bij het gemeentelijk grondbedrijf. Door deze constructie zouden de kernen Bruinisse, Burgh-Haamstede, Zierikzee en Brouwershaven bijvoorbeeld weer op de kaart kunnen komen. Wij zullen dan ook een motie indienen om een pilot te gaan starten in Zierikzee en roepen het college op dit plan verder uit te werken, te bespreken met de lokale middenstand van Zierikzee en de vastgoedeigenaren. Deze uitkomsten moeten eerst terug worden gekoppeld aan de gemeenteraad alvorens er wordt gestart met de pilot.

Diverse discussies hebben we de afgelopen periode gehad over het inzetten van cameratoezicht. De ChristenUnie is van mening dat we er alleen met cameratoezicht niet zijn. Er moet handhavend opgetreden worden, het verplaatsen van problemen schiet niet op. Door onder andere het project Straatcoaches te continueren en de afdeling handhaving te optimaliseren hoopt de ChristenUnie dat er voldoende bevoegdheden richting onze BOA's komen zodat ze daadwerkelijk kunnen optreden.

Als verbonden partij in deze paragraaf staat de VRZ opgenomen, het zal u niet verbazen dat wij wederom een kritische noot willen plaatsen bij deze organisatie. Als één van de dertien hebben we niet erg invloed op deze organisatie en we wachten al geruime tijd op het rapport Demmers. Nog steeds hebben wij dit als gemeenteraden niet ontvangen. Dit is toch te gek voor woorden als je er goed over nadenkt; diverse malen komt de VRZ om (extra) geld vragen, dan weten ze wel de weg te vinden, maar zodra het een bestuurlijke puinhoop wordt moeten de raden dit vanuit de pers vernemen. Om nog maar te zwijgen over de communicatie in zijn geheel. Voor onze gemeente lijkt het erop dat we veel moeten inleveren en veel mogen betalen. De brandweerpost Zierikzee wacht al geruime tijd op helderheid waar de nieuwe post gaat komen zodat zij gericht vrijwilligers kunnen gaan werven. Rapport Maatwerk is voor onze fractie leidend in dit geheel, echter wordt het leidend langzamerhand lijdend met een lange IJ. Blijkbaar kan dit rapport op diverse manieren worden geïnterpreteerd, door een andere interpretatie zijn we nu ook een tweede tankautospuit uit Zierikzee kwijt en wie weet wat er zal volgen. Het zal duidelijk zijn dat de ChristenUnie eerst inzet op uitvoering van Maatwerk en de resultaten van het onderzoek n.a.v. rapport Demmers af zal wachten alvorens er (extra) gelden richting de VRZ gaan.

De transformatie-agenda krijgt volgens het college steeds meer vorm. Wij zijn benieuwd naar het resultaat, een eerste uitwerking daarvan heeft al plaatsgevonden met de uitvoering van Welzijn op recept. Trost zijn we ook dat de kledingbank en de ruilwinkel in hetzelfde pand hun onderdak hebben gevonden, een lang gekoesterde wens van de ChristenUnie is hiermee ook in vervulling gegaan. Tevens wordt er bezien welke taken stads- en dorpsraden uitvoeren. Als ChristenUnie zijn we hierin altijd helder geweest, wij vinden dat stads- en dorpsraden de oren en ogen van de gemeenschap zijn en geen verlengde arm voor uitvoering. Naast het faciliteren en ondersteunen tot het oprichten van sociaal ondernemen moet ook hier de gemeente het goede voorbeeld geven, **doen we dit ook? En kunt u hiervan voorbeelden benoemen?**

Het college gaat inzetten op een gezonde leefstijl. We zijn blij dat we lezen dat er ook ingezet gaat worden op preventie. Wel een punt van aandacht binnen de jeugdzorg is de overgang van 18- naar 18+. We vragen hiervoor extra aandacht omdat de cliënt hiervan zo min mogelijk tot geen last van moet ervaren. Wat de ChristenUnie betreft worden hiervoor indien nodig extra middelen beschikbaar gesteld. De diverse programma's met betrekking op preventie zoals "Laat ze niet verzuipen" kunnen op de steun van de ChristenUnie rekenen, wel zijn we benieuwd naar de resultaten van de ingezette acties. Ook het pesten onder de jeugd en jongeren krijgt veel aandacht maar laten we ook het pestgedrag onder ouderen niet vergeten, dit is veelal een ondergeschoven kindje maar wel een reëel probleem in ouderencomplexen, op de werkvloer etc. **Gaat het college hier ook mee aan de slag?**

Goed om te lezen dat er afstemming plaats gaat vinden op het gebied van passend onderwijs, en dat ook scholen buiten onze gemeente hierin worden betrokken.

U geeft aan dat individuele voorzieningen plaats gaan maken voor algemene en collectieve voorzieningen, die vanuit het welzijnswerk worden georganiseerd. **Kunt aangeven wat u hier precies mee bedoeld?**

De inwonerspas staat nog steeds op de agenda, naast toegang tot het sociale domein met deze pas pleit de ChristenUnie wederom om ook te kijken of deze pas gebruikt kan worden bij het parkeren en voor toegang tot de milieustraat.

Programma 3 Verblijven:

Het college wil op een rij gaan zetten welke gebouwen een monumentale status hebben en dan nadenken over herijking. De ChristenUnie vindt dat goed, maar daarbij vinden we het van belang wat de eigenaren van de status vinden. Wij zeggen niet op voorhand dat we deze statussen moeten gaan afbouwen, we wachten eerste de herijking af en zien het voorstel tegemoet. De herontwikkeling Mondragon moet wat de ChristenUnie zo snel als mogelijk beginnen, het zal het prachtige Havenplein en park nog beter uit de verf laten komen. Wat ook op steun van de ChristenUnie kan rekenen is het aanleggen van aanlegplaatsen bij het Watersnoodmuseum.

De ontwikkeling van het Brouwerseiland heeft al veel stof doen opwaaien. Jarenlang was de ChristenUnie sceptisch ten opzichte van dit project. De punten Kustvisie, compensatie visserij, hoogtelijnen van bebouwing, aantal eenheden, verkeersafwikkeling en het uitvoeren van een degelijk windonderzoek waren voorwaarde voor onze steun. Inmiddels zijn al deze wensen vervuld. Toch zal de visie op de kust een aandachtspunt blijven waar wij ten alle tijden een vinger aan de pols blijven houden. De kernkwaliteiten van ons eiland als achterland van het randstedelijk gebied zijn ons bij wijze van spreken goud waard. Er wordt nu onderzocht hoe de exploitatie en beheervorm van de jachthaven in Brouwershaven gestalte kan krijgen, trek wel lering uit de overdracht van de jachthaven van Scharendijke. Met het opstellen van de visie Veranderende Binnenstad **vragen wij het college om de optie die wij als ChristenUnie deden in programma 2 serieus te overwegen en mee te nemen, we dienen hiervoor dan ook een motie voor in.** Dit kan samen met de lokale middenstand en vastgoedeigenaren besproken worden. Laten we Zierikzee dan als pilot nemen.

We zien uit naar de realisatie van de Oude Haven, we zien dit als sluitstuk van een prachtige herontwikkeling van de binnenstad van Zierikzee.

Naast Zierikzee, Brouwershaven, Burgh-Haamstede en Scharendijke verdient ook Bruinisse de aandacht. We complimenteren de ondernemers in Bruinisse die doorgaan met hun ontwikkelingen. Denk alleen aan Hotel Bru, Johnny's Taria en de plannen voor een gezondheidscentrum. Bruinisse komt zo weer tot leven. Ook in Renesse staat het nodige te gebeuren, het is goed om te lezen dat dit in samenspraak met inwoners, dorpsraad en ondernemers gaat. Het initiatief "Schouws Bord" is een mooi voorbeeld om de Schouwen-Duivelandse en Zeeuwse streekproducten op de kaart te zetten. In het verkiezingsprogramma van de ChristenUnie pleiten wij hier ook voor. Door al deze initiatieven samen te voegen kunnen deze elkaar versterken.

Programma 4 Bestuur en burgerzaken:

Als ChristenUnie hebben we in ons verkiezingsprogramma al aangegeven kritisch te zijn op gemeenschappelijke regelingen, deze moeten de gemeente doelstellingen ondersteunen en niet in de weg staan. In veel gevallen is de beslissingsbevoegdheid beperkt en de invloed van de gemeenteraad zeer klein. Wij willen juist dicht bij de burger staan. Dat gebeurt gemeentelijk nu door de uitwerking van het nieuwe sociale mediabeleid. Als ChristenUnie roepen we al langere tijd dat we ook als gemeente gebruik moeten maken van deze middelen.

Tot slot.

De ChristenUnie fractie maakt zich al langere tijd zorgen om de veiligheid van onze inwoners. De onrust binnen de vrijwillige brandweer blijft voortbestaan. De uitwerking van Maatwerk gaat in onze ogen niet echt soepel, de communicatie richting vrijwilligers en gemeenteraden is ronduit slecht. De zeggenschap over en invloed op de besluitvorming is minimaal. We zijn immers één van de dertien. Over de ambulancezorg hebben we als gemeenteraad ook niets te zeggen, toch zien we dat er met ambulances wordt geschoven en is de ambulance van Zierikzee verkast naar Oosterland. De derde ambulance is weer verdwenen uit onze gemeente. Op papier zullen veel beslissingen best kloppen, maar het is wel een signaal dat vrijwilligers van de brandweer regelmatig hun zorgen en ongenoegen kenbaar maken aan ons als lokale politici, dit geldt ook voor medewerkers van de ambulancedienst. Daarbij valt op dat ze allemaal anoniem willen blijven; bang voor reprimandes van de hoge bazen! Dat projecten als Hartveilig Wonen de aanrijtijden van een ambulance moeten overbruggen is natuurlijk geen probleem, maar het moet niet als de oplossing worden gezien voor het personeel tekort binnen het Witte Kruis. Dat gebeurt nu wel, terwijl het een aanvulling zou moeten zijn. Wij als ChristenUnie betreuren dat als het om veiligheid gaat alles in een ivorentoren lijkt te worden besloten. De gemeenteraad is alleen goed om de kas te spekken als er weer eens gat in een begroting zit. Voorzitter, het mag duidelijk zijn dat dit hoog zit bij onze fractie en dat we er zachtjes aan klaar mee zijn. Gelukkig hebben we in onze gemeente nog steeds vrijwilligers die zich dag en nacht inzetten voor uw en onze veiligheid. Ook via deze weg willen wij al deze vrijwilligers laten weten dat we trots op ze zijn, en dat zij op onze steun kunnen blijven rekenen.

Dank aan alle collegeleden en collega-raadsleden voor de positieve en constructieve wijze waarop wij gezamenlijk de gemeentepolitiek mogen bedrijven en voor de goede persoonlijke verstandhoudingen, die wij ook persoonlijk de achterliggende periode hebben mogen ervaren.

Wim Dorst
Johan Pannekoek